

ZPRAVODAJ

PROSINEC 2014

☑ ZMĚNY V DAŇOVÉM ODPOČTU DARŮ

<http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zmeny-v-danovem-odpocetu-daru/>

Změny v daňovém odpočtu darů od roku 2014

Možnost snížit si daň o poskytnuté dary mají nejen podnikatelé, ale i zaměstnanci, zkrátka všichni poplatníci vyjma neziskových organizací. S účinností od roku 2014 došlo k řadě změn i v této daňové oblasti.

Na daních z příjmů obvykle lidi a firmy nejvíce zajímá, jak na nich ušetřit a zaplatit co možná nejméně. Samotný zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“), k tomu dokonce nabízí celou řadu nástrojů. Jedním z nich je odpočet poskytnutých darů od základu daně, čímž stát motivuje k dobročinnosti.

Jak jsme ale v daních zvyklí, je tato výhoda podmíněna řadou podmínek, takže záleží na tom, co, komu a nač je darováno, jakož i na výši daru a základu daně. Možnost snížit si daň o poskytnuté dary mají nejen podnikatelé, ale i zaměstnanci nebo pronajímatelé, zkrátka všichni poplatníci (vyjma neziskových organizací). S účinností od roku 2014 přitom došlo k řadě změn i v této daňové oblasti.

Když je dárce fyzická osoba

Daňový odpočet poskytnutých darů je jednou z nezdanitelných částí základu daně z příjmů fyzických osob. Pro jeho uplatnění stanovuje § 15 odst. 1 ZDP dva typy podmínek – věcné a hodnotové. Zaměstnanci, kteří jsou daňovými rezidenty Česka, mohou tento odpočet (pouze u tuzemských darů) jednoduše nárokovat u svého zaměstnavatele v rámci ročního zúčtování záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti, ostatní v daňovém přiznání.

Věcné podmínky (pozn.: při nesplnění riskuje „neziskový“ obdarovaný ztrátu osvobození od daně):

- Dar, resp. od roku 2014 obecněji bezúplatné plnění poskytnuté obci, kraji, organizační složce státu, právnické osobě se sídlem na území ČR, jakož i právnické osobě, která je pořadatelem veřejné sbírky, a to
 - na financování vědy a vzdělání, výzkumných a vývojových účelů, kultury, školství,
 - na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské (pouze pro registrované církve a náboženské společnosti), tělovýchovné a sportovní, a
 - politickým stranám a politickým hnutím na jejich činnost, dále
 - fyzickým osobám s bydlištěm v Česku, které jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo provozující školy a školská zařízení a zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožených druhů živočichů (stručnější text do konce roku 2013 – „na

ochranu opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat“ – nenavazoval na zákon o ochraně zvířat), na financování těchto zařízení, dále

- fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poživateli invalidního důchodu, nebo jimi byli ke dni přiznání starobního důchodu anebo jsou nezletilými dětmi závislými na péči jiné osoby (podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách), na zdravotnické prostředky (podle zákona č. 123/2000 Sb.) nejvýše do částky nehrazené zdravotními pojišťovnami či na zvláštní pomůcky podle zákona č. 329/2011 Sb. upravujícího poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (do konce roku 2013 zde byly uvedeny nejasné „rehabilitační a kompenzační pomůcky“) nejvýše do částky nehrazené příspěvkem ze státního rozpočtu a na majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání.
- Uznatelné jsou také dary, resp. bezúplatná plnění na financování odstraňování následků živelní pohromy, ke které došlo na území členského státu Evropské unie (tedy i včetně Česka), Norska nebo Islandu.
- A odpočíst od základu daně lze i dar, resp. bezúplatné plnění poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám se sídlem nebo bydlištěm na území jiného členského státu EU než Česka (jen změna formulace), Norska nebo Islandu, pokud příjemce bezúplatného plnění a jeho účel splňují podmínky stanovené ZDP.

Hodnotové podmínky:

- úhrnná hodnota všech darů, resp. bezúplatných plnění v příslušném zdaňovacím období musí převýšit 2 % základu daně, nebo musí činit aspoň 1 000 Kč,
- v úhrnu lze odečíst nejvýše 15 % ze základu daně (do konce roku 2013 byl horní limit jen 10 %),
- hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce se přitom oceňuje částkou 2 000 Kč,
- hodnota odběru orgánu od žijícího dárce se pro tyto účely oceňuje paušální částkou 20 000 Kč.

Příklad: Omezení odpočtu darů

Paní Lenka bude mít za rok 2014 základ daně z příjmů fyzických osob 300 000 Kč. Z čehož 2 % = 6 000 Kč, což je více než 1 000 Kč, proto pro uplatnění nezdánitelné částky z titulu poskytnutých darů v tomto roce platí minimální limit 1.000 Kč (úhrn všech darů) a maximální limit = 15 % základu daně = 45 000 Kč.

Řešme tři varianty, kdy poplatnice daruje v roce 2014 např. Nadaci Pomoc dětem nebo na ekologii:

- **900 Kč:**
 - odpočet z titulu darů nelze uplatnit, protože celková hodnota darů nedosahuje minima 1 000 Kč,
- **20 000 Kč:**
 - odpočet z titulu darů lze uplatnit v plné výši, protože hodnota darů je mezi minimem a maximem,
 - základ daně 300 000 Kč se sníží na 280 000 Kč, úspora na dani tak činí 3 000 Kč (15 % z 20 000 Kč).

- **50 000 Kč:**

- odpočet z titulu darů lze uplatnit pouze částečně, protože dary přesahují maximální limit 45 000 Kč,
- základ daně 300 000 Kč se sníží na 255 000 Kč, úspora na dani tak činí 6 750 Kč (15 % ze 45 000 Kč).

Odpočitatelným darem, resp. bezúplatným plněním nemusí být pouze peníze, ale i věci movité (hračky pro školku, šatstvo charitě, staré knihy předané knihovně), nemovité věci, případně také služby nebo činnosti (pomoc ochráncům přírody při výsadbě stromků bez nároku na odměnu). Složitější však bude jejich ocenění, není-li jejich cena známa, určí se v souladu se zákonem č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku.

Příklad: Dar neprodejných zásob

Pan Dvořák provozuje knihkupectví a vede daňovou evidenci. V červnu 2014 daroval školce neprodané dětské knížky z minulých let v pořizovací ceně 10 000 Kč. Protože darované knihy při jejich pořízení v minulých letech byly pro podnikatele okamžitým daňovým výdajem – zatímco dary nejsou daňově účinné (§ 25 odst. 1 písm. t) ZDP) – musel o těchto 10 000 Kč v přiznání za rok 2014 snížit své daňové výdaje (viz § 5 odst. 6 ZDP).

Teprve následně může pan Dvořák v tomto daňovém přiznání za rok 2014 (rok, kdy dar prokazatelně poskytl) uplatnit původní pořizovací cenu darovaných knížek (10 000 Kč) jako nezdanitelnou částku alias odpočet od základu daně z příjmů za tento rok. Samozřejmě ale nejvýše do horního limitu 15 % základu daně.

Od základu daně lze hodnotu poskytnutých darů odečíst pouze v tom zdaňovacím období, ve kterém byly prokazatelně poskytnuty, případnou nevyužitou část hodnoty daru nelze přenést do dalších let. Poskytnuté dary prokáže dárcem dokladem, ze kterého by mělo být patrné, kdo je příjemcem daru, hodnota, předmět, věcný účel (ad výše) a datum darování. Optimální je darovací smlouva, přičemž jde o povinnou přílohu k přiznání.

Když je dárcem právnická osoba

Také právnické osoby (s výjimkou neziskových organizací) mohou základ daně z příjmů snížit o poskytnuté dary, resp. bezúplatná plnění. Ovšem až po uplatnění případných odpočtů podle § 34 ZDP (tj. minulé daňové ztráty, odpočet na podporu výzkumu a vývoje a nový odpočet na podporu odborného vzdělávání). Pročež musejí v souladu s § 20 odst. 8 ZDP rovněž splnit dva typy podmínek – věcné a hodnotové.

Zatímco podmínky věcné jsou prakticky shodné jako u fyzických osob (viz výše), hodnotové podmínky mají stanoveny odlišně:

- Hodnota každého poskytnutého daru, resp. bezúplatného plnění (samostatně) musí činit alespoň 2 000 Kč.
- V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně sníženého podle § 34 ZDP (do konce roku 2013 platil horní limit odpočtu 5 %, resp. dalších 5 % se týkalo jen vybraných darů školám a výzkumným institucím).
- U hmotného a nehmotného (pozn.: pouhé formulační upřesnění) majetku je hodnotou daru, resp. bezúplatného plnění nejvýše daňová zůstatková cena hmotného majetku (§ 29 odst. 2 ZDP) nebo hodnota zachycená v účetnictví

podle účetních předpisů u ostatního majetku. Dodejme, že v souladu s § 13 odst. 4 a 5 zákona o DPH podléhá u plátců DPH na výstupu darování majetku, u něhož byl uplatněn odpočet daně.

- Do limitů pro tento odpočet se nezapočítávají bezúplatná plnění, která odpovídají uplatněným slevám na dílčím odvodu z loterií a jiných podobných her (pozn.: u loterijních firem zamezuje duplicitnímu uplatnění darů poskytnutých Českému olympijskému výboru – poprvé pro účely snížení odvodu z loterií a kurzových sázek podle loterijního zákona, a podruhé formou odpočtu poskytnutých darů u daně z příjmů).
- Od základu daně nelze odečíst hodnotu bezúplatného plnění, na základě kterého plyne poskytovateli bezúplatného plnění nebo osobě s ním spojené prospěch bez poskytnutí odpovídajícího protiplnění (pozn.: nová zábrana možnosti odečtení „darů“ poskytnutých zčásti za účelem získání nějakého protiplnění, lhotejnost, zda protiplnění plyne samotnému „dárci“ či jeho spojené osobě; pokud však příjemce „darů“ poskytuje plnění, které nemá vztah k tomuto poskytnutému bezúplatnému plnění, pak lze odpočet uplatnit).

Příklad: Odpočet darů u právnických osob

Dobráci, s.r.o. se zabývá výrobou hraček, jsou plátcí DPH, a v roce 2014 poskytnou tyto dary:

- *Hračky školce ve výši 8 000 Kč vlastních nákladů (v obvyklé prodejní ceně 10 000 Kč + DPH 2 100 Kč):*
 - *od základu daně odpočitatelnou hodnotou daru je 8 000 Kč + 2 100 Kč DPH na výstupu z daru.*
- *Hračky klubu modelářů ve výši 1 500 Kč vlastních nákladů (v prodejní ceně 2 000 Kč + 420 Kč DPH):*
 - *o tento dar nelze snížit základ daně, protože jeho „hodnota“ je pod 2 000 Kč = 1 500 Kč + 420 Kč.*
- *Ojeté osobní auto koupené od neplátce DPH v aktuální účetní zůstatkové ceně 50 000 Kč s daňovou zůstatkovou cenou 30 000 Kč (po uplatnění poloviny ročního odpisu za rok 2014 podle § 26 odst. 7 písm. a) ZDP), jehož aktuální tržní cena obvyklá je cca 80 000 Kč, darované začínajícímu praktickému lékaři:*
 - *odčitatelnou hodnotou daru je 30 000 Kč, přičemž darování tohoto auta nepodléhá DPH na výstupu.*
- *Peněžité dary: zoologické zahradě 5 000 Kč, hasičům 1 500 Kč a psímu útulku rovněž 1 500 Kč:*
 - *daňově lze uplatnit pouze dar pro ZOO, zbývající dva dary jednotlivě nedosahují limitu 2 000 Kč.*

Celkově si tak Dobráci, s.r.o. budou moci z titulu poskytnutých darů snížit základ daně z příjmů za rok 2014 nejvýše o částku = 8 000 Kč + 2 100 Kč + 30 000 Kč + 5 000 Kč = 45 100 Kč. To ovšem za předpokladu, že jejich základ daně snížený o uplatňované daňové ztráty minulých let (a případně o další odčitatelné položky podle § 34 ZDP) bude nejméně 451 000 Kč. Z čehož horní hodnotový limit „darů“ 10 % činí právě 45 100 Kč.

POSUZOVÁNÍ STUPNĚ ZÁVISLOSTI

www.mpsv.cz

MPSV upravilo posuzování stupně závislosti u zdravotně handicapovaných

Od 15. listopadu letošního roku platí nová metodika, jejímž zásadním přínosem je sjednocení posuzování na první a druhé posudkové instanci, klade důraz na prevenci pochybení při posuzování stupně závislosti a zajištění možnosti rychlé a účinné nápravy v konkrétních případech pochybení. Díky nové metodice posuzování již nebude docházet k případům, kdy například postiženým lidem trvale připoutaným na lůžko nebyl přidělen nejvyšší stupeň u příspěvku na péči. Ministerstvo tak vychází vstříc potřebám a připomínkám zdravotně postižených spoluobčanů a organizací, které je zastupují.

„Za dobu, co jsem na ministerstvu, se na mě obrátila spousta lidí, kteří měli špatnou zkušenost s posuzováním zdravotního stavu. Častokrát se totiž stávalo, že na jejich handicap nebyl při posuzování brán ohled, protože postižení neodpovídalo nějakým kritériím. Chtěli jsme posuzování zlidštit a přiblížit realitě, proto jsme vytvořili metodiku, která by měla rychle napravit dosavadní stav,“ uvedla ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová.

Na základě analýzy posuzování stupně závislosti pro účely nároku na příspěvek na péči a po více než dvouletých praktických zkušenostech lékařské posudkové služby sociálního zabezpečení s novým způsobem posuzování stupně závislosti byl ministerstvem vydán „Metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise MPSV“. Jeho obsah reaguje rovněž na připomínky zástupců organizací osob se zdravotním postižením.

Metodika byla do posudkové praxe oficiálně aplikována od 15. 11. 2014 a v krátké době bude vydána rovněž aktualizovaná metodika pro potřeby lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení. Metodický pokyn upřesňuje posudkové zásady, kritéria a postupy při posuzování stupně závislosti, uvádí řadu konkrétních případů jak přistupovat k hodnocení některých skutečností a dává oporu v neobvyklých situacích a případech. Metodický pokyn je současně s touto tiskovou zprávou zveřejněn na webových stránkách MPSV, a to v rubrice Zdravotní postižení.
Petr Habáň, tiskový mluvčí

POBOČNÉ SPOLKY

Neziskovky 12/2014

POBOČNÉ SPOLKY

Pobočný spolek upravuje nový občanský zákoník (zákon 89/2012 Sb. – dále „NOZ“) v § 228 – 231. Zákon pohříchu neobsahuje definici toho, co to vlastně pobočný spolek je – pro zjednodušení si ho však můžeme připodobnit k pobočce obchodní společnosti – jde o (relativně) funkčně i právně samostatnou část spolku, která vykonává určité vymezené úkoly. Oproti zmíněným pobočkám, které jsou zcela nesamostatné, má však pobočný spolek vlastní právní osobnost (dříve právní subjektivitu) a také vlastní IČ. Právní osobnost pobočného spolku je ovšem odvozená od právní osobnosti „mateřského“ hlavního spolku a může být omezena jeho stanovami. Slovy zákona (§ 228 odst. 1 NOZ): „Právní osobnost pobočného spolku se odvozuje od právní

osobnosti hlavního spolku. Pobočný spolek může mít práva a povinnosti a nabývat je v rozsahu určeném stanovami hlavního spolku a zapsaném ve veřejném rejstříku.“.

Je přitom pouze na hlavním spolku, zda a jak omezí (nebo neomezí) právní osobnost spolku pobočného – stanovy hlavního spolku mohou např. stanovit, že pobočný spolek může nabývat nemovitosti pouze se souhlasem určeného orgánu spolku hlavního.

Podstatné je, že toto omezení musí být zapsáno ve veřejném rejstříku, aby se o něm mohly dozvědět třetí osoby. Dalším průvodním jevem závislosti pobočného spolku na spolku hlavním je fakt, že zrušením hlavního spolku zanikají též všechny jeho pobočné spolky (naopak to pochopitelně neplatí). Název pobočného spolku musí obsahovat příznačný prvek názvu hlavního spolku a vyjádřit jeho vlastnost pobočného spolku.

Praktická aplikace tohoto ustanovení není popravdě ještě zcela jasná. Pokud bychom příslušné ustanovení aplikovali doslovně, pak (hypotetický) pobočný spolek jménem „Větvička“, jehož hlavním spolkem je „Konvalinka, z. s.“ by se musel nazývat nejspíše Větvička, pobočný spolek spolku Konvalinka“, což je přece jen poněkud krkolomné.

Uvidíme, co v tomto směru přinese budoucí praxe – zatím máme za to, že přípustné budou i jiné názvy vyjadřující vlastnost pobočného spolku, jako je např. „místní organizace“, „pobočka“ apod.

Pobočný spolek vzniká (stejně jako spolek hlavní) až zápisem do veřejného rejstříku. Rozlišuje se tedy jako u všech právnických osob dle NOZ okamžik založení a okamžik vzniku. Zákon stanoví, že z právních jednání pobočného spolku vzniklých přede dnem jeho vzniku je hlavní spolek oprávněn a zavázán společně a nerozdílně s pobočným spolkem. V praxi se však toto ustanovení uplatní minimálně, protože pobočné spolky (a ani jiné právnické osoby) v období mezi svým založením a vznikem (zápisem do rejstříku) zpravidla právně nejednají. Ode dne zápisu pobočného spolku do veřejného rejstříku naproti tomu ručí hlavní spolek za dluhy pobočného spolku jen v rozsahu určeném stanovami. Pokud hlavní spolek ve svých stanovách ručení za dluhy pobočného spolku nezakotví, nijak za ně neodpovídá.

Hospodaření hlavního a pobočného spolku je tedy na sobě vzájemně nezávislé, leda že stanovy určí jinak. Pobočný spolek je rovněž samostatnou účetní jednotkou ve smyslu zákona o účetnictví a samostatným subjektem daňového práva – sám sestavuje a podává přiznání k dani z příjmů, případně k jiným daním. To však pochopitelně nevyklučuje, aby hlavní spolek pro své pobočné spolky účetnictví vedl nebo přiznání zpracovával.

Nabytím statusu veřejné prospěšnosti pro hlavní spolek nabývají tento status i pobočné spolky. Vzdá-li se hlavní spolek statusu veřejné prospěšnosti, nebo je-li mu odejmut, pozbývají jej i pobočné spolky.

Organizační jednotky občanských sdružení podle zákona 83/1990 Sb. O sdružování občanů, způsobilé jednat svým jménem (tedy s vlastním IČ) se ze zákona staly pobočnými spolky. Zákon zároveň ukládá hlavnímu spolku, aby do tří let od nabytí účinnosti NOZ (tj. od 1. ledna 2014) podal návrh na zápis těchto pobočných spolků do veřejného rejstříku. Lze proto doporučit, aby si hlavní spolek zkontroloval, zda jsou všechny jeho pobočné spolky ve veřejném rejstříku řádně zapsány a rovněž aby provedl doplnění jejich zapsaných údajů tak, jak to musí učinit sám u sebe (k problematice rejstříků viz mé předchozí články ve Světě).

Petr Vít, Pracuje jako právník, konzultant a lektor

Redakční rada:

Bc. Martina Smolíková, Marie Havlíčková

(224 817 438, 224 817 393)

Vydává Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR,z.s.

Karlínské nám. 12

186 03 Praha 8 – Karlín

(pro vlastní potřebu)

fax: 224 817 438 e-mail: asociace@arpzpd.cz http:// www.arpzpd.cz